

ISUMAGINNITTOQARFIMMI ULLOQ UNNUARLU PAAQQINNITTARFINNI SULISORISAT

Isumaginnittoqarfimmi perorsaasutut sulisorisat taarsaannerannut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfippassuarni misigineqartartumut pissutaasut misissorneqarnerisa eqikkarneqarnerat

Nalunaarusiaq 2001-imi septembarimi Isumaginninnermut Pisorta qarfiup ulloq unnuarlu paaqqinnittarfeqarnermut immikkoortorta qarfiata peqqusinera naapertorlugu suliaavoq

Nalunaarusiaq sulliviup iluani atorpeqartussatut suliaavoq, suliffeqarfiit inuillu ataasiakkaat pillugit paasissutissanik arlaqartunik imaqarluni.

Eqikkaanermi takuneqarsinnaavoq pissutsit ataatsimut isigalugit qanoq innersut paasissutis-salli suliffeqarfinnut ataasiakkaanut inunnullu ataasiakkaanut tunngasuunngillat.

Isumaginninnermi perorsaasutut ilinniartitaaneq ukiuni kingullerni allanngorpoq taamaattu-millu allannguutit taakku perorsaasunik sulisussarsiniarnermik sulisorinniinnarniarnermillu ajornartorsiutinik qanoq milliliisinnaasutut isigineqarsinnaanersut naggasiutitut nassuiarne-qarput.

Allaqqaaasiut

Nunami maani ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnit arlaqartunit misigisimaneqarpoq isumagin-ninnerup iluani perorsaasunik ilinniarsimasunik pissarsiniarnerup atorfinnullu aalajangersima-sunik inuttaqartitsiniarnerup qanoq ajornakusoortiginera. Misissuinerup matuma siunertaraa ajornartorsiutip sorlaqarfianik paasisaqarnissaq kiisalu pissutsit allanngortinniarlugit suliniu-tissatut siunnersuuteqarnissaq.

Misissuinermi ulloq unnuarlu paaqqinnittarfippaalunni pisortat, kiisalu sulisut suliunnaareer-simasut ilanngullugit apersorneqarnerat aallaaviuvoq. Tamatuma saniatigut Ilulissani Peror-saasut Ilinniarfiat perorsaasullu peqatigiiffiat PIP ilaatinneqarput.

Angerlarsimaffiit sullissiviit toqqarneqarsimasut ajornartorsiutinik assigiinnigitsunik atugaqar-fiupput taakkuullutillu angerlarsimaffiit imaannaanngitsunik ajornartorsiuteqarfiusut ilaqarlu-tilli angerlarsimaffinnik sulisoqarniarnikkut ajornartorsiorfiunnginnerusunik.

Misissuinermi peqataasimasut angerlarsimaffiit sullissiviit arfineq-marluk tassaapput anger-larsimaffiit ulluinnarni meeqqanik aamma inuusuttuaqqanik/inersimasunik najorneqartut.

Eqikkaaneq

Atorfilinnit suut kajungerineqarpat

Sulisut sulerusussusiannut pissutaasoq tassaavoq meeqqat pillugit meeqqanillu sullissinermik nuannarisaqarneq. Sulineq nikerartuuvog pissanganartuullunilu ullullu tulleriit imarisamikku assigiittanngillat. Nalinginnaasumik isumaavoq suliaq isumaqarluartuusoq allaanerusumillu ingerlatsinermut peqataasutut misigisimaneq atuulluni. Pisortat sulerusussuseqarnerannut suliani taakkartorneqartut saniatigut pissutaasoq alla tassaavoq angerlarsimaffitsialammik nuannersumik, pikkorissunik imminnullu isumassortunik sulisulimmik pilersitserusussuseqarneq.

Sullivimmi atugarisat nalinginnaasut

Nalinginnaasumik isuma pigineqartoq tassaavoq nalitsinni meeqqat angerlarsimaffinnut sullissivinnut innarluutillit angerlarsimaffiginngisaannut pisartut siornatigumut saniullugit katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsinerulersimasuusut. Angerlarsimaffinni sullissivinni taakkunani misigisimaneqarpoq sulisut ikippallaartut. Angerlarsimaffinni sullissivinni amerlasuuni sulisut ilinniarsimangitsut atorneqarput taakkulu suleqatiminnit ilinniagaqarsimasunit tunniussinnaasaat annikinnerusarput. Taakkua saniatigut paarlattaasutut sulisut amerlasarput suliamut isertinniagassaasartut. Naammattunik sulisoqannginnerup nassataanik sulisut pigineqartut nungullarsarneqalertortarput, tamatumalu kingunerisarlugu soraarniuteqartarneq taamalu sulisunik sinneruttunik ilungersortitsinerulerneq atuutilersarpoq. Nalunaaquttap akunneri sulliviusartut ajorineqassanngikaluarput sulisut naammattut pigineqartuuppata atorfiillu inuttassarsiorneqartut inuttassaqartuuppata. Sulisut namminneq toqqagaraat nikerartumik suliffeqarnissartik. Nalinginnaasumik isumaavoq angerlarsimaffiup iluani suleqatigiinneq sulinerullu ingerlarnga sulisut ilinniagaqarsimasut akornanni ajunngitsutut nalilerneqarmat, naammaginarpallaaranili ilinniarsimasut ilinniarsimangitsullu akornanni suleqatigiinnissaq pineqartillugu.

Suleqatigiit sulisullu akornanni pissutsit

Atorfeqartut isumaqarput pisortaq pikkorissuseqartoq tassaasoq malunniullunilu ammasuusooq, isummaminik saqqummiussisartooq allanillu tusarnaarsinnaassuseqarlunilu isornartorsiuisinnaassuseqartoq aammalu sulisuminik soqutiginnittuusooq tatiginnittuullunilu, nuanninngitsunik aalajangiisinnaassuseqartoq, sulisuminik tatiginnittoq suliassanillu agguataarisinnaassuseqartoq.

Pisortat isumaqarput sulisutsialak tassaasoq aalajaatsoq, ilumoortoq, naammagittarteq kiisalu meeqqanut taakkulu atugarisaannik paasinnissinnaassuseqarlunilu sungiussisinnaassuseqarteq. Sulisutsialaat suliannut pikkorissuseqartuupput namminneerlutillu akisussaaffimmik tiguisinnaassuseqarlutillu ammasuusut pingaartitsisullu.

Sulisut isumaqarput suleqatitsialak tassaasoq misilittagalik sullitallu ajornartorsiutaannik takunnissinnaassusilik, ammasuullunilu sulerususeqarteq, pisussaaffimminik paarsisoq, suliannut pikkorissuq, isorinnissinnaassusilik nuannaartorlu.

Sulisut soraarsimasut pisortaminni misilittagaat tassaapput misigisat nuanniitsut, pissutsit pingaarnerutinneqartut saqqummiunneqartut tassaallutik pisortat malunniuteqarpallaannginneri, sulisuminnik naammattumik tapersersuinniginneri kiisalu angerlarsimaffik pillugu piviusorsiorpalunngitsunik naatsorsuutiginninneri naalagaaniarnerilu.

Apeqqarissaarfigineqartut amerlanerpaat isumaqarput sulisut danskit kalaallillu akornanni ajornartorsiuteqarujussuanngitsoq. Ajornartorsiutit taakkartorneqartut tassaapput sulisut kalaallit akornanni suleqatinik danskinik nutserussisariaqarnermik paamissuteqartarnek. Perorsaasut kalaallit aaqqiagiinnigissutit pineqartillugit qunutunerat perorsaasut danskit taakkartorpaat tamanna suleqatigiinnissamut aporfusarnerarlugu.

Perorsaasutut atorfiit soraarniarfusarnerat

Suleqataasunit oqaatigineqarpoq suleqatit soraarniuteqartarnerannut pissutaasarteq sulliviup qanoq immersorneqarnera – artornarnera sulipiloorfusarneralu. Pingaartumik sullivimmi suleqatit ilinniagaqarsimasut amigaataatillugit. Peqatigitillugu ilaatigut pisortat suleqatiginnikkusussuseqarnerat amigaataasarpoq, taakkulu sulisorisat qarsutiinnarlugit aqutsiniartarlutik. Tamakku saniatigut suliap annertussusianut imarisaanullu akissarsiat naleqqutinngippallaartut isumaqarfigineqarput.

Pisortanit pingaartinneqarpoq sulisut amerlasuut sullivimminni nungullarsartarnerisa ersersineqarnissaa. Tamatuma saniatigut akissaasersuinnermut tunngasut ilinniagaqarnerlu taakkartorneqarpuq, taakkulu ilinniartoqarnermi suliassanut iserniarnermut kingornalu ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi atorfininnissamut ilisimasassanik naammattunik tunniussisuunatik. Kiisalu sulisut ilaqarput aalajaatsuunnginneq pissutigalugu soraarsittariaqartartunik.

Soraarniuteqarsimasut arlaqartut pissutigaat inummut namminermut tunngasut. Sulisut arfi-neq-marluugaangata tallimat perorsaanerup iluani suliartaqartuusarput, taakkuli arlaannaalluunniit ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi sulisuunngillat. Taakku ilaat ataaseq atualeqqaanik atuartitsisuvoq ataaserlu taxartitsisuulluni.

Akissarsianut atorfeqarnermullu tunngasut

Sulisut pisortallu akornanni isumaqatigiissutaavoq inuiaqatigiinni ataatsimoortukkuutaanut allanut taamatut ilinniarsimasunut sanilliukkaanni akissarsiakinnerungaatsiarneq. Pingaartumik ilinniartitsisut qaffasissumik akissaasersugaanerat akornutaavoq amerlasuut atuarfeqarfimmi atorfinnissaannik ussiataarisarluni. Perorsaasutut sulileqqaarnermi qaammammusiat atualerlaanik ilinniartitsisup akissarsiaanut sanilliullugit 1500 kr.-inik ikinnerupput akissarsiallu qaffasinnerpaaffissaanni assigiinngissut anginerujussuulluni.

Sullivimmi ilinniaqqinnissamut ineriartornissamullu periarfissat

Isumaqatigiissutaavoq ilinniaqqinnissamut pisariaqartitsinerujussuaqarmat, tamatumunnga pissutaalluni Perorsaasut Ilinniarfianni ilinniartitaanerup tamatigoornerujussua. Amerlasuut ilinniartitaanerup imarisaanik isorinnipput, inuusuttut immannguaannaq ilinniartarmassuk ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni pissutsit qanoq ittuunerat. Sulisut pisortallu nalilerpaat pikkorissarnernut attuumassuteqartunut ilaanissamut periarfissat ataatsimut isigalugu pitsaasuusut, soorlu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni suliamut tunngasutigut inuttullu ineriartornissamut periarfissat pitsaasuusutut isigineqarlutik.

Sulliviup qanoq ilusilersugaanera

Misissuinnermi peqataasut tamangajammik oqaatigaat ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit illutamikkut ilusilersugaanerat naammaginangitsuusut. Pissutsilli tamakku ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni sulisut soraartarnerannut pissutaasut pingaarnersarinngilaat, sulliviilli qanoq ilusilersugaaneri sulisut sulinnerminni avatangiisigisaannut pingaaruteqarput aammalu ulluinnarni suleruluttututu misigisimasarnermut aalajangiisooqataallutik.

Suleqatinik avataaneersunik naliliineq

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit allaffiannik suleqateqarneq nutarterinerup kingorna suleqateqarnissaq suli tamakkiisumik pilersinneqarsimangilaq. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni sulisut allaffiup suliani aalajangersimasuni suleqataanissamut piumassuseqarlunilu pisinnaanera ataatsimut isigalugu naammagisimaarpaat, suliamulli tunngasutigut tamakkiisumik aningaasaqarniarnermullu tunngasutigut sulinerup ilusissaa suli nanineqavissimangitsutut isumaqarfigalugu.

Isumaginninnermut Pisortaqaqarfimmik suleqateqarneq taamatulli marloqiusaatigisumik isikkoqartutut misinnarpoq. Apeqqarissaarnerit tunuliaqutigissagaanni ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni pisortat sulisulluunniit pisortaqaqarfimmik suleqateqarluarnissamik nammineerlutik su-

liniuteqartartut suleqatigiilluarnermik pilersitsisarput, angerlarsimaffiilli sullissiviit nammin-neerlutik suliniuteqanngitsut misigisimapput pisorta qarfirmik suleqateqarneq pitsaanngitsuu-soq.

Kommunimik suleqateqarneq ataatsimut isigalugu pitsaasutut nalilerneqarpoq PPR-imillu suleqateqarnermi misilittakkat assigiinngitsuullutik.

Angajoqqaanik suleqateqarnermut tunngatillugu perorsaasut tamatuma ataatsimut isigalugu ineriartortinneqarnissaa kissaatigaat, meeqqalli innarluutillit pineqartillugit angajoqqaat nukissaqarniarnerat ajornakusoortuusoq.

Perorsaasut Ilinniarfiat

Perorsaasut Ilinniarfianni amerlanerusunik ilinniartoqalernissaq anguniarlugu suliniutit arlallit aallartisarneqarsimapput. Taamaalilluni 2002-mi ilinniartunngortussat 20-nit 40-nngortillugit marloriaatinngortinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamalu pilersaarutaalluni najugaq qimannagu ukiuni pingasuni ilinniagaqarsinnaanngornissaq, soorlu ilinniartitsisunngorniartut taamatut aaqqissuussiffigineqarsimasut.

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni pisortat sulisullu akornanni nalinginnaasumik isumaavoq isumaginninnermi perorsaasutut ilinniagaqarneq tamatigoorpallaartoq qulequttanillu naam-mattumik itisiliiffiussanani. Peqatigitillugu pisortat isumaqarput ulloq unnuarlu angerlarsi-maffinni sulineq pillugu ilinniartut paasisimasaqarnerulersittariaqartut. Taamaaliornikkut taamatut sulinerup nuannersortai, assersuutigalugu sulinermi soqutiginartunik ilungersuussas-sat, taamalu sulinerup pitsaanngequtai, assersuutigalugu sulliviup nikerartuunera, piviusorpa-laarnerusumik takuneqarsinnaanngussagaluarmata.

Eqikkaalluni naliliineq

Isumaginninnermi perorsaasut amerlasuut atorfirminnit soraarniuteqartarneranni nassuiaat uteqqianneqartoq tassaavoq sulinermi nungullarsartarneq. Meeqqanik sullissineq ilungersu-nartuullunilu sulerulunnartuuvoq, pingaartumik ullumikkut ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni meeqqat katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisut amerlaneri pissutaalluinnartutut oqaatigine-qarput, taamaattorli sulisut amerlassusissaannut tunngaviginiarneqarluni meeqqat katsorsar-neqarnissamik pisariaqartitsisuunnginnerat. Ajornartorsiut taanna ikiorserneqarsinnaavoq su-lisut amerlassusissai pitsanngorsaavigineqartuuppat isumaginninnermilu perorsaasut naam-mattut atorfinni nutaani pigineqalertuuppata.

Pissutsit tikkuartorneqartut isumaginninnermilu perorsaasut sulineranni ilungersunartuusutut sulerulunnermullu pissutaaqataatinneqartoq tassaatinneqarpoq sulisut ilinniagaqarsimangitsut amerlaneri, taakkulu immikkut akuerineqarlutik perorsaasutut atorfeqartuullutik. Perorsaasut ilinniarsimangitsut suliassatik ilinniarsimasutuulli isumagisinnaaneq ajorpaat, tamannalu isumaginninnermi perorsaasut suleruluttarnerannik kinguneqartarpoq. Peqatigitillugu angerlarsimaffiit sullissiviit ilaanni ilinniarsimangitsunik paarlatseqartarnek atuuppoq taakkulu taarserartorujussuupput taamaalillunilu perorsaasut sulerulunnerannut pissutaaqataalluni.

Isumaginninnermi perorsaasut akornanni inuiaqatigiinni ataatsimoortukkuutaanut allanut taamatut sivisussusilimik ilinniagaqarsimasunut sanilliullugu akissaatikinnerungaatsiarnek (ilinniartitsisut, peqqissaasut) perorsaasutut sulinermik nuannarinnikkunnaarnermut pissutaaqataavoq. Amerlasuut isumaqarput sulinertik inuiaqatigiit akornanni naammattumik tapersorneqanngitsoq akissaatitigut pitsanngorsaaniisaaq anguniarneqanngimmat. Akissarsiakinnek pissutigerpiarlugu isumaginninnermi perorsaasut ilaatigut immikkoortuni allani suliffissarsiortarput (ass. atuarfimmi) ilaatigullu pissutaasarluni sulinerup pingaartinneqannginneranik misigisimalernermut tamatumalu kinguneranik naammagittaalliornermut suleruluttutullu misigisimalernermut. Illassutigalugu taaneqassaaq nalinginnaasumik isumaammatt angerlarsimaffiit sullivigisat pingaaruteqartutitigut pitsaanerujussuusariaqaraluartut. Tamatuma kingunerissagaluarpaa sulisut akornanni sulinermik nuannarisaqarnerulernek meeqqallu pitsaanerusunik atugassaqaqtitaallutik peroriartorsinnaanissaat.

Aammattaq pingaarutilik alla erseqqissartariaqarpoq tassalu apeqqarissaarnermi amerlasuunit ersersinneqarmat perorsaasut sulinerminni meeqqanut inuusuttunullu akisussaafferujussuarmik nammagaqartutut misigisimanerat. Taamatut akisussaaffimmik nammagaqartutut misigisimatillutik tusarnaarneqarnissartik ulluinnarnilu angerlarsimaffiup qanoq ittup pilersinissanut akisussaqaataanissartik pisariaqarsoraat. Taamaattumik pingaaruteqarpoq angerlarsimaffinni assigiinngitsuni pisortat sulinerminni akisussaaffeqarnissamik tunniussisinnaassuseqarnissaat sulisullu peqataatillugit angerlarsimaffik ingerlallugu. Soraartut ikinnerulissagaluarpud pisortat pikkorissarneq ilinniaqqinnerlu aqqutigalugit paasinninnerulerlutillu akuerisaarnerulersuuppata sulisut aalajangeeqataanissamik pisariaqartitsinerannik.

Ilanngullugu taaneqartariaqarpoq apeqqarissaarfigineqartunit arlalinnit taakkartorneqarmat inuusuttut ilinniarnermanni ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi sulineq pillugu suliamut pitsaanerusunik isertinneqartanninnerat, taamalu kukkusumik naatsorsuuteqarluik qinnuteqar-

tarlutik. Amerlasuut suliunnaartarnerannut pissutaasut ilagaat perorsaasut kukkusumik tunngaveqarlutik sullivimmik toqqaasarnerat. Tassani pingaarnerutillugu erseqqissarneqarpoq unnuarsiortarneq sapaatillu akunnerata naanerani sulisarneq ilaqutariittut inunermi mikisunik meeralinnut piunasaqaateqangaatsiarmat. Tamanna aaqqiiffigineqassagualarpoq ilinniarnep nalaani ilinniartut tamarmik ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut attaveqartinneqartuuppata ilinniartugulu sullivimmi taama ittumi suut piunasaqaataanersut.

Naggataatigut erseqqissarneqassaaq ataatsimut isigalugu ilinniarnermi ineriartornissamilu periarfissat sulliviup iluani pigineqartut naammagisimaarneqarmata. Periarfissat taakku ulloq unnuarlu anerlarsimaffinni tamani atorluarneqarnissaat pingaaruteqarpoq, perorsaasut pingaartimmassuk sulinerminnut tunngasuni sullitaminnut taakkulu peqatigalugit illersorsinnaasumik sulissagunik ilinniaqqinnissaq pisariaqartoq.

Isumaginninnermi perorsaasutut ilinniartitaanerup allanngortinneqarnera pillugu KIIP-imit oqaaseqaatit:

Isumaginninnermi perorsaasut pisortallu apeqqarissaarfigineqartunit isornartorsiorneqartut tassaapput

- *Isumaginninnermi perorsaasutut ilinniartitaaneq tamatigoorpallaartunik imaqartoq qulequttallu itisilerneqassanatik,*
- *Isumaginninnermi perorsaasutut ilinniartitaanermi ulloq unnuarlu paaqqinniffinni perorsaanermut tunngasuni atuartitaaneq kiisalu*
- *Ilinniartitaanerup ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut tunngasunik imaqartinneqanngippallaarnera.*

Pissutsit tamakku apeqqarissaarneqartunit makuninnga nassataqarsorineqarput:

- *Isumaginninnermi perorsaasutut ilinniarsimasut ilinniarteqqinneqarnissamik pisariaqartitsisartorujussuusut,*
- *Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sulisut taarseraattartorujussuusut isumaginninnermi perorsaasut suliffimmik naatsorsuutigisaminnit allaanaarisarnerat pissutaalluni.*

Isumaginninnermi perorsaasutut Kalaallit Nunaanni ilinniartitaaneq 1998-imi iluarsineqarlunilu ullutsinnut naleqqussarneqarpoq. Ilinniartitaanermi iluarsisami naleqqussakkamilu pe-

roarsaasunnngorniat siulliit 1999-imi aggustimi aallartipput 2002-milu decembarimi naammas-sissallutik.

Perorsaasutut ilinniartitaanerup imarisai sammisamullu tunngatillugu qaffasissusai pillugit apeqqarissaarfigineqartut oqaasii perorsaasutut ilinniartitaanermut siullermut maanna atorun-naareersumut tunngatinneqarnerupput.

Kalaallit Nunaanni perorsaasutut ilinniartitaanerup taamani 1980-ikkunnili allannngortinneqar-piarani atasimasup iluarsineqarnissaa KIIIP-ip 1998-imi aalajangiummagu tamanna pineqar-tumut ilaatigut tunngasunik sulialinnit isigalugu ilinniartitaanerup nunat tamat/danskit ilin-niartitaasarnerattut qaffasitsigisumik assersuunneqarsinnaasumik iluarsineqarnissaanik kissaa-teqarneq naapertorlugu pivoq. Ilaatigullu tamanna pivoq Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut tunngasuni ukiut ingerlanerini ineriartornerup ilinniagaqarnikkut eqqar-saatigineqarnissaa naapertorlugu.

Iluarsaassinerup naleqqussaanerullu kinguneraa perorsaasutut ilinniartitaanerup ukiut pinga-sunit ukiut sisamaat affarmut sivitsorneqarnera, ilaatigullu suliffimmik misiliinikkut immik-kullu sammisassaqaarnikut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut tunngasuni perorsaasutut tunngasunik immikkut ilinniarnissamut periarfissaqaqarnerulerneq kiisalu ilinniartitaanerup atuagarsornikkut sulinikkullu misilitsitseriaatsip qaffassimanera.

KIIIP naliliinera naapertorlugu isumaginninnermi perorsaasutut ilinniartitaanermi iluarsisami nutaami isornartorsiorneqartut isumaginninnermi perorsaasutut ilinniartitaanermi qanganitsa-mi amigaatigineqartut pillugit apeqqarissaaraluni misissuinnermi qulaajarneqarut iluarsineqar-tutut isigineqarput. Tamannalu eqqumiigisassaangilaq, tassami Perorsaasut Ilinniarfiata Ilin-niartitaanermut siunnersuisoqatigiivi (misissuisuusut) suliamut tunngasunit tamanit, ilaatigut sulinerimik inuussutissarsiuteqartut peqatigiiffianit, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnit Isu-maginninnermullu Pisortaqaqfimmitt peqataatitaqarfigineqarmat.

Naggasiutigalugu KIIIP-ip najugaq qimannagu perorsaasutut ilinniartitaaneq pillugu oqaati-gissavaa suleqatigiissitaq ilinniartitaanermik taama ittumik siunnersuuteqaraluarpalluunniit aningaasalersuinissaq suli piareersimaffigineqanngimmat. Perorsaasut Ilinniarfiat ilinniarti-taanerup ingerlannissaanut aningaasassaqaqanngilaq maannalu aningaasaqarnikkut inissisima-

neq naapertorlugu missingersuusiaticut aningaasanik kissaateqaqqinnissap AI-2003-mut ilanngunneqarnissaa periarfissakitsuarsuuvoq.